

Molí fariner de cal Banyes

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Al costat de la depuradora d'aigua municipal.
Alçada: 85

Coordenades:

Latitud: 41.44219
Longitud: 1.85356
UTM Est (X): 404229
UTM Nord (Y): 4588480

Classificació

Número de fitxa: 08091 - 365
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle: XIX-XX
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: De l'antic molí en queden tan sols quatre parets i força colgat per l'abundant malesa. No se n'ha pogut apreciar ni la bassa ni la conducció d'aigua.

Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Sòl de Protecció Especial (Pla territorial Metropolità de Barcelona, Pla Director Territorial de l'Alt Penedès)
Data aprovació: dt., 16/09/2008 - 12:00
Accés: Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08090A022000060000ZK
Autoria de la fitxa: Gerard Panadés. INSITU SL

Descripció

El molí fariner de cal Banyes ja fa molts anys que està abandonat. No en queda res més que les parets perimetrals. Aquestes eren fetes de morter amb còdols, amb les cantoneres de grans blocs de pedra i les finestres de maó pla. La porta sembla que era acabada amb un arc rebaixat de pedra i els muntants de maó. La coberta era d'una sola vessant. No s'hi observa el rellotge de sol que figura a l'inventari dels rellotges de sol dels Països Catalans, que deu haver patit despreniments amb els anys.

Ben a tocar de les restes del molí hi ha una casa aïllada, ca l'Alzina, amb la façana principal a cara sud, mirant a l'antic molí. Està formada per una planta baixa i un pis. D'aquesta casa en destaca els muntants, els esglaons i l'arc rebaixat de la porta principal, tots fets de maó pla. També uns respiradors pel soterrani que segueixen la mateixa línia estètica. Al mig de la façana i just damunt de la porta, hi trobem un balcó amb barana de forja i ornamentació senzilla. També és destacable la canalera de teula ceràmica en disposició tortugada que recull l'aigua de la coberta, de doble vessant i de teula àrab. La façana principal està arrebossada, però les altres parets no, i s'aprecia que són de pedra de mides irregulars, algunes d'elles còdols, i argamassa de morter.

Història

El camí de les Cases Noves antigament era conegut com a camí dels molins. Unia el poble amb els molins de cal Banyes o cal Piula, a les Cases Noves, amb Gelida a través del carrer del Pi. No hi ha constància sobre quan va cessar l'activitat el molí de cal Banyes, però sí que hi ha constància que el molí de cal Piula va estar treballant fins a començaments del segle XX.

Segons l'historiador Ramon Rovira i Tobella, als segles X i XI, es documenta un molí fariner a l'altra banda del riu (tot depèn d'on s'ho mirés el redactant del document) que possiblement es tracta de les restes que hi ha a cal Banyes o a cal Piula.

Bibliografia

CARAFÍ, Enric (2017). "Anem creixent i no ens cansarem". Programa Festa Major 2017, pp. 56-66.

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

RIUS, Jaume (coord.) (2011). *Gelida. Retrats d'un temps*. Andana Edicions.

ROSSELLÓ, Joan (2007). "Laureano Arroyo y Velasco, arquitecte municipal de Gelida entre els anys 1878 i 1887". *Programa Festa Major 2007*. pp. 88 - 93.

ROVIRA, Ramon (2004). "Una aproximació històrica de l'evolució de Gelida". Programa Festa Major 2004. pp. 22-28.

Enllaços d'interès:

Entrada sobre la baronia de Gelida, on es parla de la possible datació del molí

Programa de Festa Major 2004

Programa Festa Major 2007

Programa Festa Major 2017

